

Onderwijs en zorg met elkaar sterk

Opleiden en scholen

Datum: 18 januari 2019

Auteur: Theo Rietkerk, voorzitter College van Bestuur Landstede Groep

Onderwijs en zorg met elkaar sterk

Opleiden en scholen

MBO-scholen vervullen een cruciale rol bij het verbeteren van de arbeidsmarktpositie in de zorg door het opleiden van starters, herstarters en doorstarters. Het opleiden van kwalitatief goede professionals kan niet losgezien worden van de praktijk. De aansluiting tussen onderwijs en zorgwerkgevers moet krachtiger. Een dusdanige onderwijsvernieuwing vraagt om het aanpassen van de leercultuur en deze aan te laten sluiten op de arbeidsmarkt. Hieronder 12 actielijnen, risico's en/of belemmeringen om dat te realiseren.

1. Persoonsvorming

Zinnige persoonsvorming is cruciaal voor het beroepsonderwijs (VMBO, MBO en HBO) om beschikbare, wendbare en inclusieve studenten op te leiden. Het risico bij een krappe arbeidsmarkt is, dat zelfs VMBO-ers te vroeg het werkveld ingaan. Vaak met te weinig persoonsvorming, waardoor zij al of niet bij een lagere conjunctuur het eerste uitvallen.

2. Praktijkroutes

Ervaringsleren via o.a. de praktijkroutes, waar de student zijn eigen leervraag ontwikkelt, verdienen krachtig ondersteuning binnen het MBO. Dit hybride onderwijs moet niet vastlopen in de huidige systemen.

3. Doorlopende routes

Doorlopende routes VMBO-MBO, MBO-AD, MBO-HBO met regie voor de student vraagt onderwijs op maat en flexibilisering in het onderwijs en bij de zorgwerkgevers. Samen leren en ontwikkelen vraagt ontmoeting/netwerkontwikkeling met vele partners uit het onderwijs en het werkveld. In de Regio Zwolle loopt een RIF, een innovatie, met zo'n 25 partners: Het Zorgtrainingscentrum.

4. De zorg en het rijk

Zoals bij 3 ingezet wordt op de onderwijsketen bij het opleiden en scholen, zou de zorg en het rijk ook naar de gehele zorgketen moeten kijken. Dat vraagt in het onderwijs en in de zorg aanpassing van sector-regelgeving en systemen. Doeluitkeringen werken beter dan instrumentele subsidies. Ook cao's en arbeidstijdenwet dienen tegen het licht gehouden te worden.

5. Zorg & Welzijn

Het beroepsbeeld in de zorg ontwikkelt zich richting zorg & welzijn en verdient een duidelijker profiel. Daardoor kunnen de beroepsopleidingen beter aansluiten bij de vraag van de (zorg)werkgevers. In de Human Capital Agenda regio Zwolle inventariseert een aanjager deze vraag bij de Zorgtafel (zorgwerkgevers). Bestuurders uit de Zorg en het Onderwijs werken tesamen aan een gezamenlijke maatschappelijke opgave en spreken elkaar daar ook op aan.

6. Leven Lang Ontwikkelen (LLO)

Voor een Leven Lang Ontwikkelen is samenwerking tussen beroepsopleidingen en de private sector (NRTO) van belang. Hierdoor morsen we geen publiek geld en zijn we effectiever aan het leren/opleiden. In de Regio Zwolle heeft het beroepsonderwijs, bestaande uit 4 MBO-scholen en 4 HBO-scholen (De Zw8lse), het initiatief genomen om samen met de NRTO LLO via een entiteit uit te werken.

7. Vraagarticulatie

De vraagarticulatie voor het leven lang leren/ontwikkelen van de zorgwerkgevers is diffuus en te onduidelijk. Die vraagarticulatie is noodzakelijk voor het invullen van Leven Lang Ontwikkelen. Dit kan eventueel met certificaten.

8. Human Resourch Development (HRD)

Een ontwikkeld Human Resourch Development beleid is voorwaarde voor de punten 2, 3 en 4. Betrek de zorg- en onderwijsprofessional erbij! Dat vraagt verdieping door HR-medewerkers van onderwijs- en zorgorganisaties. Via samenwerking met ook de gemeenten en het UWV kan er dan gewerkt worden aan regionale strategische personeelsplanning met de focus op de langere termijn. Meer aandacht is nodig voor de kwalitatieve opgave naast de kwantitatieve opgave. Ook is er meer aandacht nodig voor regionale ambities op het gebied van behoud van medewerkers. Dat voorkomt uitval.

9. Leiderschap

Naast een ontwikkeld HRD beleid, vraagt de invulling van goed werkgeverschap, ook een andere invulling van leiderschap en professionaliteit. Opleiden is integraal onderdeel van de zorgmedewerker (Meester-Gezel-route). Dat voorkomt uitval.

10. Regionaal Actieplan Aanpak Tekorten (RAAT)

Vanuit een regionale missie zal het Regionaal Actieplan Aanpak Tekorten vertaald moeten worden in acties. In de regio Zwolle is de RAAT vertaald naar een actieplan 'Samen buiten de oevers'. De betrokken zorgorganisaties hebben in december 2017, samen met het onderwijsveld en overheidsvertegenwoordigers het actieplan ondertekend.

11. Strategische- , de tactische- en de operationele thema's

In een netwerk van zorgwerkgevers en onderwijs is het van belang te weten waar de strategische- , de tactische- en de operationele thema's thuis horen om te leren en ontwikkelen. In de Regio Zwolle liggen de strategische thema's zorg-onderwijs op de Zorgtafel (met zorgwerkgevers) en de Zw8lse (met onderwijsbestuurders). De operationele thema's liggen bij het Zorgtrainingscentrum. Wat nog aandacht vraagt zijn de tactische thema's, met de leidinggevendenden van teams.

12. Lerende netwerken

Lerende netwerken zijn nodig om leiderschap, dat bij bovenstaande beweging hoort, zowel bij de onderwijs- als de zorgbestuurders te ontwikkelen. "Eerst geloven en dan zien", "Tijdperk van verandering in plaats van verandering van tijdperk" en bij het strategische innovatie-onderdeel "Bouwen we aan een brug, en we weten niet waar deze landt".